

ভূমিকম্পৰ বিষয়ে

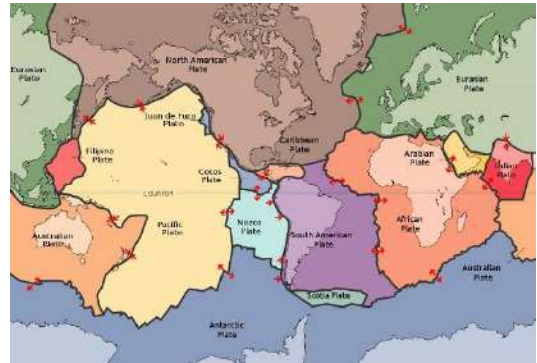
ৰিপুঞ্জয় বৰদলৈ, সহকাৰী শিক্ষক চেঙামাৰী উচ্চ মাধ্যমিক বিদ্যালয়, বিশ্বনাথ

কুৰ্ম অৱতাৰৰূপী বিষ্ণুৰ চলংখনত পৃথিৱী নামৰ গ্ৰহটো উপৰিষ্ট হৈ আছে। কুৰ্ম দেৱতাই মানৱ জাতিৰ পাপ কৰ্মত খঙাল হৈ পিঠিখন লৰচৰ কৰিলে ধৰাতল কঁপি উঠে। এই কঁপনিয়েই ভূমিকম্প বা ভূঁইকপ বুলি বৰ্তমানেও জনবিশ্বাস চলি আছে।

সেই সময়ত প্ৰায় সকলোবোৰ ধৰ্মতে ভূমিকম্প পাপী লোকক ধ্বংস কৰিবৰ বাবে হয় বুলি বিশ্বাস কৰিছিল। কেৱল বৌদ্ধ ধৰ্মতহে ভূমিকম্পক এক প্ৰাকৃতিক পৰিঘটনা বুলি চিহ্নিত কৰিছিল।

যি কি নহওক বৰ্তমান আমি সকলোৱে জানোঁ যে-ধৰাতলৰ কম্পন পৃথিৱীৰ কিছুমান প্ৰাকৃতিক পৰিঘটনাৰ ফলতহে হয়। ১৯৬০ চনত বিজ্ঞানীসকলে উদ্ভাৱন কৰিলে যে, পৃথিৱীৰ উপৰিভাগটো এটা স্বয়ংসম্পূৰ্ণ একক টুকুৰা নহয়। ৬ খন মহাদেশীয় আৰু ১৪ খন উপমহাদেশীয় প্লেটত ই বিভক্ত। দুইবিধ প্লেটৰ কাষে কাষে তিনিবিধ গতিয়ে কাম কৰে

- পৰস্পৰক খুন্দিয়ায়,
- পৰস্পৰৰ কাষেৰে ঘঁহনি খাই পিছলি যায়,
- পৰস্পৰৰ পৰা দূৰলৈ আঁতৰি যায়।

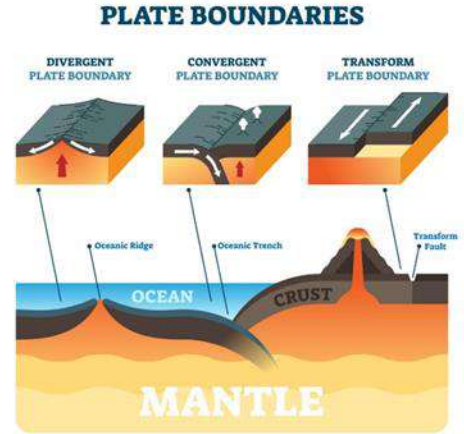
বিজ্ঞানীসকলে বিশ্বাস কৰে এই গতিৰ ফলত পাৰৰ শৈলস্তৰত ভাঁজ আৰু চাপৰ সৃষ্টি হয়। কেতিয়াবা এই ভাঁজ আৰু চাপে শিলত যথেষ্ট প্ৰতিবল বা টেনচনৰ সৃষ্টি কৰে। শিলাখণ্ডবোৰ কিছু স্থিতিস্থাপক হয় বাবে ইহঁত নভঙাকৈ ভাঁজ ল'ব পাৰে। কিন্তু প্ৰতিবলৰ পৰিমাণ বেছি হ'লে শিলাস্তৰ ভাঙি পুনৰ প্ৰতিবলহীন স্থিতিলৈ উভতি আহে।

যেতিয়া এনে ধৰণৰ গতি হঠাতে সৃষ্টি হয় তেতিয়া অবিশ্বাস্য মাত্ৰাত শক্তিৰ সৃষ্টি হয়, ইয়ে পৃথিৱীত ভয়াৱহ কম্পনৰ সৃষ্টি কৰে যাক আমি ভূমিকম্প বোলো। তথ্যমতে প্ৰায় ৯০ শতাংশ ভূমিকম্প নিজৰ প্লেটৰ চাৰিসীমাত উৎপন্ন হয়। ইয়াৰ ভিত্তিত আমি তিনিটা প্ৰধান ভূকম্পীয় বেল্ট চিনিব পাৰোঁ প্ৰথম, চাৰকাম ফেচিফিক বেল্ট ও এই বেল্ট প্ৰশান্ত মহাসাগৰৰ চৌপাশে

আছে গতে উত্তৰ আমেৰিকা, দক্ষিণ আমেৰিকা, পশ্চিম উপকূল জাপান আৰু ফিলিপিন্সকো ঘেৰি আছে। দ্বিতীয়টো আলপাইন হিমালয়ান বেল্ট: ইউৰোপ আৰু এছিয়াৰ মাজেৰে গৈছে। তৃতীয়টো হ'ল মিড ওচেনিক ৰিছ বেল্ট: এই বেল্টসমূহৰ ভিতৰত ভাৰতীয় উপমহাদেশখনে প্ৰমাণ কৰিছে যে ই এটা সৰ্বাধিক ভূকম্পনৰ ক্ষেত্ৰ।

ভাৰত পাঁচটা ভূকম্পীয় জ'নত বিভক্ত। ইয়াৰে জ'ন-Vক সৰ্বাধিক সক্ৰিয় বুলি কোৱা হয়। ইয়াত ভূমিকম্প আকাৰ আৰু তীব্ৰতা আন জ'নতকৈ বেছি হ'ব পাৰে। এই জনৰ ভিতৰত আমাৰ উত্তৰ-পূৰ্বাঞ্চলৰ সকলোকেইখন ৰাজ্যই পৰিছে।

ভূকম্পীয় তৰংগ কি? যেতিয়া এটা শিলাস্তৰ ভাঙে তেতিয়া ইয়াত উৎপন্ন হোৱা শক্তিয়ে ভূকম্পন তৰংগৰ সৃষ্টি কৰে। যেনেদৰে বায়ু শক্তিৰ দ্বাৰা চালিত তৰংগই পুখুৰী আৰু সাগৰত ঢৌ বা লহৰৰ সৃষ্টি কৰে তেনেদৰে শিলাস্তৰ ভাঙিলে উৎপন্ন হোৱা শক্তিয়ে ভূকম্পনৰ তৰংগৰ সৃষ্টি কৰে। ই মাটিৰ মাজেৰে কম্পন সৃষ্টি কৰি ঘৰ আৰু বিল্ডিঙত খুন্দা মাৰি বহু লোকচান আৰু ধ্বংসৰ সৃষ্টি কৰে।

P তৰংগ: P তৰংগ হ'ল সৰ্বাধিক তীব্ৰ ভূকম্পন তৰংগ। যেতিয়া P তৰংগই কোনো বস্তুত খুন্দা মাৰে তেতিয়া ই বস্তুটোক টানে। যেনেকৈ ৰেলৰ ইঞ্জিনে এখন ৰেলৰ দাত খুন্দা মৰা জোকাৰণি দীঘলীয়াকৈ বিয়পি যায়।

S তৰংগ: এছ তৰংগ বা ছেকেণ্ডাৰী ৱেভ, ৰেকৰ্ডিং ষ্টেচনত P তৰংগৰ পাছত ধৰা পৰে। ই আগবঢ়াৰ লগে লগে বস্তুবোৰো কম্পনৰ দিশলৈ গতি কৰে। এই তৰংগবোৰক চিয়েৰ ৱেভ বুলি কোৱা হয় আৰু এই তৰংগ, ভৱনৰ বাবে P তৰংগৰ তুলনাত অধিক ক্ষতিকাৰক হ'ব পাৰে। পৃথিৱীৰ অভ্যন্তৰত যত ভূকম্পন তৰংগৰ সৃষ্টি হয় তাক হাইপ'চেণ্টাৰ বা ফ'কাছ বা কেন্দ্ৰ বিন্দু বোলে। কেন্দ্ৰবিন্দুৰ ঠিক ওপৰত পৃথিৱী পৃষ্ঠত থকা বিন্দুটোক ভূমিকম্পৰ এপিচেণ্টাৰ বোলা হয়।

ছাৰ্লছ এফ. ৰিষ্টাৰ নামৰ আমেৰিকান ভূবিজ্ঞানীজনে ১৯৩৫ চনত ভূমিকম্পনৰ মেগনিটিউড বা তীব্ৰতা জোখা যন্ত্ৰ আৱিষ্কাৰ কৰি উলিয়ায়। ভূমিকম্পনৰ প্ৰৱণতা মাৰ্কলি স্কেলত ৰোমান সংখ্যাৰ

I ৰ পৰা XII লৈকে জোখা হয়। ৰিখটাৰ স্কেলৰ সহায়ত ভূমিকম্পৰ তৰংগ শক্তি মান নিৰূপণ কৰিব পাৰি। ৰিখটাৰ স্কেলৰ প্ৰতিটো সংখ্যাই ইয়াৰ তলৰ সংখ্যাটোতকৈ ৩০ গুণ অধিক শক্তিশালী ভূমিকম্পৰ জোখক দৰ্শায়। উদাহৰণস্বৰূপে ৬ প্ৰাবল্যৰ ভূমিকম্প ৫ প্ৰাবল্যৰ ভূমিকম্পতকৈ ৩০ গুণ বেছি শক্তিশালী হয়, সেইদৰে ৭ প্ৰাবল্যৰ ভূমিকম্প ৫ প্ৰাবল্যতকৈ ১০০০ গুণ বেছি শক্তিশালী।

ভূমিকম্পৰ আগজাননী দিব পাৰি জানোঁ? বিজ্ঞানীসকলে বিভিন্ন পদ্ধতিৰে ভূমিকম্পৰ আগজাননী পাব পৰা তত্ত্ব উদ্ভাৱন কৰিবলৈ চেষ্টা চলাই আছে যদিও সম্পূৰ্ণ সফল হ'ব পৰা নাই। ছুনামীয়ে সৃষ্টিকৰা বানে শ্ৰীলংকাৰ দক্ষিণ-

পূবত অৱস্থিত বৃহৎ য়ালা অভয়াৰণ্যৰ প্ৰায় তিনি কিলোমিটাৰ অংশ বুৰাই পেলাইছিল। কিন্তু অভয়াৰণ্যখনত থকা হাতী, বাঘ, পহু আৰু আন আন জীৱ-জন্তুসমূহ এই ভয়ংকৰ বান অহাৰ কিছু সময়ৰ আগতে তাৰ পৰা পলাই-পত্ৰং দিছিল, ফলত কোনোধৰণৰ জীৱ-জন্তুৰ প্ৰাণহানি নহ'ল। এই তথ্য সদৰি কৰিছিল শ্ৰীলংকাৰ বন বিভাগৰ মুখ্য সচিব এই ডি ৰতনায়কে।

চুনামী সৃষ্টি হোৱা কেন্দ্ৰৰ পৰা প্ৰায় ১০০ কিলোমিটাৰ দূৰত অৱস্থিত মালয়েছিয়াৰ এখন চিৰিয়াখানাত চুনামী হোৱাৰ কিছু সময়ৰ আগতে হঠাতে জলহস্তীবোৰে দৌৰা-দৌৰি লগাবলৈ ধৰে আৰু নিজৰ বাসস্থানত সোমাই পৰে। চিৰিয়াখানা কৰ্মীৰ বহু চেষ্টাৰ পিছতো সিহঁত ওলাই নহাত পৰ্যটকসকলে জলহস্তীবোৰে খ্ৰীষ্টমাছ ডে'ৰ ভাগৰ মাৰিবলৈ ছুটি লৈছে বুলি ৰগৰ কৰিছিল।

চীনা-জাপানী বিজ্ঞানীসকলে ১০০ বছৰৰো অধিক কাল পৰীক্ষা-নিৰীক্ষাৰ পিছতো ভূমিকম্পৰ আগজাননী সম্পূৰ্ণ শুদ্ধকৈ দিবলৈ সক্ষম হোৱা নাই।

গ্ৰীক সাহিত্যত পোৱা মতে, যীশুখ্ৰীষ্টৰ জন্মৰ ৩৭৩ বছৰ আগতে গ্ৰীচৰ হেলিচ নামৰ ঠাইত ভূমিকম্প হৈছিল, তথ্য অনুসৰি ভূমিকম্প হোৱাৰ আগতে গোটেই চহৰখন গাঁতৰ পৰা ওলাই অহা সাপ, কেঁচু আদিৰে ভৰি পৰিছিল। বাৰ্লিন ইউনিভাৰ্ছিটিৰ 'ফিজিকেল কেমিষ্ট্ৰীৰ অধ্যাপক হেলমেট ট্ৰিবাটচৰ (Helmet Tributsch) মতে মাটিৰ তলত বাস কৰা জীৱবোৰে চৰ্ম ইন্দ্ৰিয়ৰ জৰিয়তে ভূমিকম্পৰ আগজাননী লাভ কৰে।।

বিশ্বৰ ভূমিকম্পপ্ৰৱণ অঞ্চল হিচাপে চিহ্নিত চীন আৰু জাপানৰ দৰে দেশত ভূমিকম্পৰ আগজাননী জানিবৰ বাবে বিভিন্নধৰণৰ জিঅ'ফিজিকেল, জিঅ'লজিকেল আৰু ৰাসায়নিক পদ্ধতি উদ্ভাৱন কৰাৰ চেষ্টা কৰি আহিছে যদিও জীৱ-জন্তুৰ আচাৰ-ব্যৱহাৰে দিয়া তথ্যৰ দৰে সঠিক তথ্য উলিয়াব পৰা নাই।।

১৯২০ চনত নিচিয়া প্ৰদেশৰ হাইৱেন (Haiyan) চহৰত বৃহত্তম ৮.৫ প্ৰাৱল্যৰ ভূমিকম্প হৈছিল। চহৰখনৰ বাসিন্দাসকলৰ মতে ভূমিকম্পৰ কিছু সময়ৰ আগতে শিয়ালবোৰে দল বান্ধি দিন দুপৰতে হোৱা দিছিল, কুকুৰবোৰে কোনো কাৰণ নথকাকৈ মুখখন ওপৰৰ পিনে কৰি আচৰিত ধৰণে ৰৌ-ৰৌৱাইছিল আৰু ঘৰচিৰিকা, চাতক চৰাইবোৰে উচ্ছংখলভাৱে ইফালে-সিফালে আকাশত উৰি ফুৰিছিল।।

উত্তৰ চীনৰ হোপেই প্ৰদেশৰ (Hopei), ছিংটাই (Hsingtai) চহৰত ১৯৬৬ চনত ৬.৮ প্ৰাৱল্যৰ ভূমিকম্প হওঁতে ভূমিকম্প সৃষ্ট কেন্দ্ৰৰ ওচৰে-পাজৰে থকা ঠাইৰ পৰা কুকুৰবোৰ ওলাই আন ঠাইলৈ গুচি গৈছিল, ফলত ভূমিকম্পত সম্পূৰ্ণ বিধ্বস্ত হৈ পৰা অঞ্চলটোত এটাও কুকুৰৰ মৃতদেহ পোৱা নাছিল। সেইদৰে ১৯৮০ চনৰ ১৮ জুলাইত পোহাই (Pohai) সাগৰত হোৱা ভূমিকম্পৰ আগতে সাগৰত থকা ছিগাল, হাংগৰ, ছিল আৰু অন্যান্য মাছবোৰে অদ্ভুত আচৰণ কৰি যেনি-তেনি জঁপিয়াবলৈ ধৰিছিল। পোহাই অঞ্চলৰ স্থানীয় বাসিন্দাসকলে জীৱ-জন্তুৰ আচাৰ-ব্যৱহাৰৰ পৰা বিভিন্ন প্ৰাকৃতিক দুৰ্যোগৰ উমান লৈ মৃত্যুমুখৰ পৰা হাত সাৰি আহিছে। চীনাসকলে ভূমিকম্পৰ সময়ত জীৱ-জন্তুসমূহৰ অস্বাভাৱিক আচৰণৰ ওপৰত এক প্ৰণালীৱদ্ধ পৰীক্ষা আৰম্ভ কৰিছে। হাইচেং (Haicheng) প্ৰদেশত সাপ-এন্দুৰ গাঁতৰ পৰা ওলাই অহাৰ লগতে পশু-পক্ষীৰ অস্বাভাৱিক আচৰণসমূহ লক্ষ্য কৰি ১৯৭৪ চনৰ ডিচেম্বৰৰ মাজভাগত আগন্তুক কেইদিনমানৰ ভিতৰত ভূমিকম্প হ'ব বুলি যি ভৱিষ্যতবাণী কৰা হৈছিল, ইয়াক সত্য বুলি প্ৰমাণিত কৰিলে ১৯৭৪ চনৰ ডিচেম্বৰৰ শেষৰ ফালে অহা ভূমিকম্পই।।

১৯৭৫ চনৰ ফেব্ৰুৱাৰী মাহৰ প্ৰথম দিনকেইটাত কুকুৰ, গাহৰি, গৰু, ঘোঁৰা আদিৰ অস্বাভাৱিক আচৰণ লক্ষ্য কৰি চীনা চৰকাৰে হাইচেং চহৰখন ৩ ফেব্ৰুৱাৰীত খালী কৰি দিছিল। পিছদিনা, অৰ্থাৎ ১৯৭৫ চনৰ ৪ ফেব্ৰুৱাৰীত ৭.৩ প্ৰাৱল্যৰ বৃহৎ ভূমিকম্পই হাইচেং প্ৰদেশ ধ্বংসস্তপত

পৰিণত কৰি পেলাইছিল। চীনা চৰকাৰৰ তৎপৰতাৰ বাবে চহৰবাসী ৰক্ষা পৰিছিল। এনেদৰে চীনাৰ সন্মুখীন ১৯৭৫-৭৬ চনত অহা প্ৰায় সকলোবোৰ সৰু-ডাঙৰ ভূমিকম্পৰ আগতীয়া উমান জীৱ-জন্তুৰ আচৰণৰ পৰা আহৰণ কৰি বহু জীৱন ৰক্ষা কৰিছিল।

কিন্তু কিছুসংখ্যক বিশেষজ্ঞৰ মতে এইবোৰ ভ্ৰান্ত ধাৰণাৰ বাদে অন্য একো নহয়। তেওঁলোকৰ মতে উল্লেখিত তথ্য সম্পূৰ্ণ শুদ্ধ বুলি প্ৰমাণ কৰিব নোৱাৰি। বহু ভূমিকম্পৰ আগত জীৱ-জন্তুৰ আচৰণৰ কোনো পৰিৱৰ্তন দেখা নাযায়। ছুনামীৰ ধ্বংসলীলাৰ আগ-মুহূৰ্তত ভাৰত মহাসাগৰৰ উপকূলীয় অঞ্চলত প্ৰাণীসমূহৰ কোনোধৰণৰ অস্বাভাৱিক আচৰণ দেখা পোৱা নগৈছিল। থাইলেণ্ডৰ ফুকে নামৰ দ্বীপটোত থকা ৰাস্তাৰ কুকুৰবোৰ ছুনামীৰ কেন্দ্ৰস্থলৰ ওচৰত থকা সত্ত্বেও কোনোধৰণৰ অস্বাভাৱিক আচৰণ দেখুওৱা নাছিল।

সেয়ে ক'ব পাৰি যে, জীৱ-জন্তুৱে সকলো সময়তে ভূমিকম্পৰ শুদ্ধ তথ্য নিদিবও পাৰে। চীন আৰু জাপানত এনেধৰণৰ বহুবাৰ ভুল সংকেতো পোৱা গৈছে। কিন্তু বহুবাৰ শুদ্ধ সংকেতো পোৱা গৈছে।

প্ৰাণীসমূহে কিহৰ জৰিয়তে ভূমিকম্পৰ আগজাননী লাভ কৰে ?

এজন চীনা বিশেষজ্ঞ ৱাং জিয়াংকিঙৰ (Wang Xiaoqing) মতে, ভূমিকম্পই পৃথিৱীৰ আভ্যন্তৰীণ পানীৰ গতি, চুম্বকীয় ক্ষেত্ৰ, উষ্ণতা আৰু শব্দ তৰংগক প্ৰভাৱিত কৰে। যিহেতু মানুহতকৈ আন প্ৰাণীসমূহৰ ইন্দ্ৰিয়শক্তি বেছি সক্ৰিয়, সেইবাবে এই পৰিৱৰ্তন কুকুৰ, গৰু, ঘোঁৰা আদি প্ৰাণীসমূহে অনুভৱ কৰিব পাৰে।।

কুকুৰৰ দৰে অতিশব্দ শুনিব পৰা প্ৰাণীসমূহে ভূমিকম্পৰ আগতে হোৱা শিলাখণ্ডৰ ভাঙোন গম পায়। সেইদৰে বিদ্যুত-চুম্বকীয় পৰিৱৰ্তনবোৰে জীৱ-জন্তুৰ ষষ্ঠ ইন্দ্ৰিয়ক সক্ৰিয় কৰি তোলে।

উদাহৰণস্বৰূপে কেটফিছ বা গোঁফীয়া মাছবোৰৰ ছালত অতি সক্ৰিয় জ্ঞানেন্দ্ৰিয় থাকে; যাক ই চিকাৰ কৰিবৰ বাবে ব্যৱহাৰ কৰে, সেই সক্ৰিয় জ্ঞানেন্দ্ৰিয়ৰ বাবে ইহঁতে ভূমিকম্পৰ আগতে পানীত সৃষ্টি হোৱা সামান্য বিদ্যুৎ ৰাসায়নিক পৰিৱৰ্তন গম পাই যায়।।

কপৌ চৰাই আৰু পাৰ চৰাইৰো এবিধ অতিৰিক্ত জ্ঞানেন্দ্ৰিয় আছে ঠেঙৰ টিবিয়া আৰু ফিবোলাৰ মাজত। বিভিন্ন ধৰণৰ সঁজুলি আৰু বৈদ্যুতিক সংকেতক কিছুমান প্ৰাণীৰ দেহত স্থাপন কৰি ভূমিকম্পৰ পূৰ্বাভাস পাবৰ বাবে পৰীক্ষা-নিৰীক্ষা চলাই থকা হৈছে। ছানফ্ৰান্সিছকোৰ ভূমিকম্প

বিশেষজ্ঞ মাৰ্চা আডমছে নিজাববীয়াকৈ পৰীক্ষা-নিৰীক্ষা চলাই এবিধ কৃত্ৰিম জ্ঞানেন্দ্ৰিয় প্ৰস্তুত কৰি তুলিছে, যিয়ে অতি কম তৰংগৰ বিদ্যুৎ চুম্বকীয় সংকেত ধৰা পেলাব পাৰে আৰু ইয়াক ভিত্তি কৰি প্ৰায় ৯০ শতাংশ শুদ্ধ ভূমিকম্পৰ ভৱিষ্যৎবাণী কৰিব পৰা যাব। এই সূক্ষ্ম বিদ্যুৎ চুম্বকীয় তৰংগবোৰ সৃষ্টি হয় ভূমিখণ্ডৰ আগতে হোৱা শিলাখণ্ডৰ ভাঙনৰ ফলত।

চীনে ১৯৯৮ চনত চিংটাই প্ৰদেশত (Hsingtai) ভূমিকম্পৰ আগতে হোৱা জীৱ-জগতৰ পৰিস্থিতিৰ ওপৰত পৰীক্ষা-নিৰীক্ষা চলাবৰ বাবে এক পৰীক্ষাগাৰ স্থাপন কৰে। ১৯৬৮ চনৰ পিছৰফালে আকচু চিনচিয়াং প্ৰদেশতো তেনেধৰণৰ পৰীক্ষাগাৰ নিৰ্মাণ কৰা হয়। এই পৰীক্ষাগাৰসমূহে জীৱ-জগতৰ পৰিৱৰ্তনসমূহৰ বিষয়ে বিভিন্ন ধৰণৰ পৰীক্ষা-নিৰীক্ষা চলাই আহিছে।

সি যি কি নহওক, ভূমিকম্পৰ ১০০ শতাংশ নিৰ্ভুল ভৱিষ্যৎবাণী কৰিবৰ বাবে আমি আৰু কেইটামান বছৰ অপেক্ষা কৰিব লাগিব। ঘৰ সাজোতে ল'বলগীয়া কেইটামান সাৱধানতা তলত দিয়া হ'ল। অসম আৰ্হিৰ ঘৰ সাজোতে ল'বলগীয়া সাৱধানতা :

(১) আমাৰ অসমত নিৰ্মিত অসম আৰ্হিৰ ঘৰ ভূমিকম্পৰ জোঁকাৰণি সহ্য কৰিব পৰা ধৰণে সজা হয়। কাৰণ অসম ইঞ্জিনীয়াৰিং কলেজ আৰু যোৰহাট ইঞ্জিনীয়াৰিং কলেজ দুখনত চিভিল ইঞ্জিনীয়াৰিঙৰ পাঠ্যক্ৰমত ভূকম্পন প্ৰতিৰোধক ঘৰ বনোৱাৰ প্ৰশিক্ষণ মিস্ত্ৰীসকলকো দিয়া হয়। অসম আৰ্হিৰ ঘৰৰ কেইটামান বৈশিষ্ট্য হলক। অসম আৰ্হিৰ ঘৰত লিটেল আৰু প্লিণ্ঠত ভূমিকম্প প্ৰতিৰোধক বেণ্ড লগাব লাগে। যাক আমি লোহা গাঁঠি চিমেন্ট, বালি, শিলৰ মিশ্ৰণৰে তৈয়াৰ কৰোঁ।

(২) অসম আৰ্হিৰ দুমুখীয়া চালৰ ঘৰৰ মূখচৰ ইটাৰ গাঁথনি দুৰ্বল হয়। সেই বাবে এই ত্ৰিভুজাকৃতি বেৰখনত লিনটাৰৰ লগত সংযোগী বেণ্ড লগাব লাগে।

(৩) অসম আৰ্হিৰ দুমুখীয়া চালৰ ঠাইত চাৰিমুখীয়া এচলীয়া চাদহে ভূমিকম্পৰ লগতে বা-মাৰলিৰ বাবেও সম্পূৰ্ণ সুৰক্ষিত।

(৪) বেৰবোৰৰ দীঘল ৫মিটাৰতকৈ বেছি হ'ব নালাগে। বেছি হ'লে বেৰৰ মাজত কংক্ৰিটৰ খুটা দিব লাগে বা দুখন দীঘল বেৰ ইটাৰে গাঁঠি দুভাগ কৰি বনাব লাগে। চিট বেল্ট বান্ধি ল'ব লাগে।

কি কৰা অনুচিত?

(১) চিৰিত আশ্রয় নল'ব।

(২) দিয়াশলাই, লাইটাৰ, ষ্টোভ আৰু বিজুলীৰ যতনবোৰ প্ৰয়োগ নকৰিব আৰু গেছ লিক হ'বলৈ নিদিব।

(৩) পাকঘৰত গেছ ষ্টোভ নজ্বলাব।

(৪) চিকিৎসা আৰু জুই লগাৰ খবৰ দিয়াৰ বাহিৰে অন্য কাৰণত ফোনৰ ব্যৱহাৰ নকৰিব। যদি ঘৰত বিজুলী তাঁৰৰ স্থিতি বিপদজনক হৈছে তেন্তে কন্ট্ৰল বক্সৰ পৰা কানেক্সন কাটি দিয়ক।

(৫) ভগা কাঁচৰ ওচৰত থকা পাত্ৰৰ পৰা একো নাখাব।

(৬) উৰা বাতৰি উলিয়াই আতংকৰ সৃষ্টি নকৰিব।

(৭) যদি আপুনি আহত নাই হোৱা তেন্তে অন্যক অৱহেলা নকৰি যথাসম্ভৱ সহায় কৰক।

ভূমিকম্প শাম কটাৰ পাছত সকলো মুকলি ঠাইত গোট খাই ওচৰ চুবুৰীয়াৰ খবৰ লওক।

লগত থাকিবলগীয়া অতি প্ৰয়োজনীয় আহিলাসমূহ যেনে-টৰ্চ, হেলমেট বা মজবুত টুপী, জোতা, বেটাৰীৰ ৰেডিঅ', তিনিদিনৰ জোখাৰে পানী আৰু বাৰদিনৰ জোখাৰে খোৱা বস্তু।

কাৰণ গুজৰাটত হোৱা ভূমিকম্পৰ সময়ত এই আহিলাসমূহৰ অত্যন্ত নাটনি হৈছিল। দোকান-পোহাৰ, কুঁৱা, নলীনাদ খহি যোৱাত খোৱাপানী আৰু খোৱা বস্তুৰ তীব্ৰ নাটনিৰ সৃষ্টি হৈছিল।

শেষত কওঁ, আমি প্ৰকৃতিৰ এটি ক্ষুদ্ৰ অংশ মাত্ৰ। আমি প্ৰকৃতিক বাধা দিব নোৱাৰোঁ।।

ভূমিকম্পই মানুহ নামাৰে, মাৰে আমাৰ অটালিকা, ঘৰ, দলংবোৰে। গতিকে প্ৰকৃতিৰ লগত সহবাস কৰি মানৱ জাতিয়ে ব্যক্তিকেদ্রিক স্বাৰ্থপৰতা পৰিহাৰ কৰি নিষ্ঠাৰে নিজৰ লগতে সমাজখনৰ কথা চিন্তা কৰি, ভূমিকম্প প্ৰতিৰোধী ঘৰ-দুৱাৰ সাজিলে আমি আৰু কেইটিমান শতিকা হয়তো এই ধৰাত টিকি থাকিব পাৰিম। অন্যথা ডাইন'ছৰ যুগৰ দৰে মানৱ যুগৰো অন্ত পৰাটো নিশ্চিত।
